

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**Вплив глобальних
технологічних змін та
загроз у період війни в
Україні на проблему
подолання розриву у
навичках
(skills gap)**

ЮДЕНКОВА Олена Петрівна,
учений секретар, доцент кафедри методики
професійної освіти та соціально-гуманітарних
дисциплін, кандидат педагогічних наук

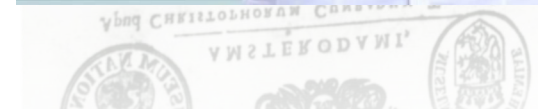

Мета дослідження -

на основі порівняльного аналізу **визначити чинники**, що впливають **на розрив у навичках** (skills gap) на ринку праці в Україні та **окреслити шляхи усунення існуючих ринкових диспропорцій** між пропозицією робочої сили та попитом на неї.

Структура дослідження:

- ✓ огляд актуальності проблеми кваліфікаційного розриву на ринку праці України;
- ✓ глобальні технологічні зміни та загрози, які впливають на сучасні кваліфікаційні навички;
- ✓ аналіз викликів, які виникають на ринку праці під час військових дій на територіях України;
- ✓ спільні зусилля для подолання кваліфікаційного розриву

РОЗРИВ У НАВИЧКАХ (SKILLS GAP) ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ:

Ключові слова:

людський капітал, навички, розрив у навичках, skills gap, невідповідність навичок, skill mismatch, причини, COVID-19, військові дії, шляхи подолання

Поняття навичок:

під навичками розуміють набір компетенцій, установок, переконань та поведінку, що визначають гнучку здатність людини виконувати поставлені завдання та реагувати на ситуації

Дефініція «розрив у навичках» :

різниця між очікуваними (важливими) для роботодавців навичками і вміннями та фактичними навичками і вміннями, якими володіють випускники чи претенденти на посади

Джерело: The Global Skills Gap in the 21-st Century. Intelligence Unit. QS Quacquarelli Symonds Ltd, 2018, 30 p.

Розрізняють категорії навичок людини:

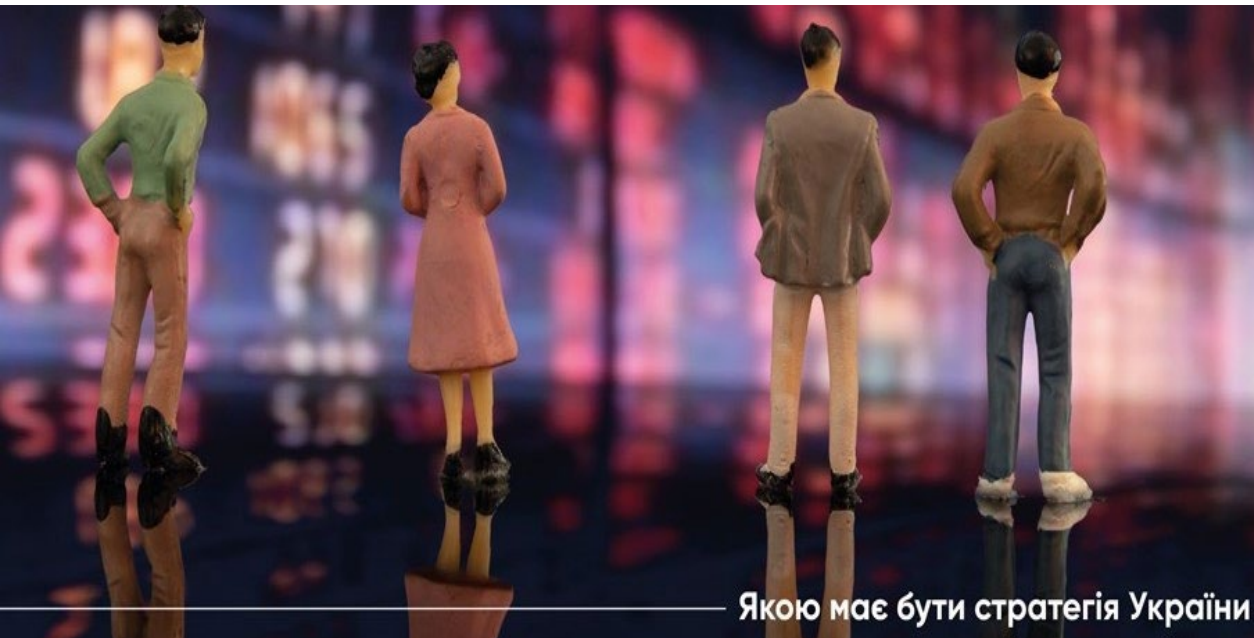
Когнітивні (розумові здібності);

Соціоемоційні (поведінка, установки та особистісні якості);

Технічні (спеціальні знання професійного характеру)

Узагальнюючи думки різних експертів та дослідників ринку праці, можна визначити ключові фактори, що зумовлюють появу розриву в навичках в Україні

Якою має бути стратегія України

технології

військові дії

освіта і навчання

На підставі проведеного порівняльного аналізу проблеми розриву у навичках можемо обґрунтувати **такі наслідки: безробіття та підзайнятість** на посадах, що не відповідають рівню здобутої освіти; **низька продуктивність та неефективність** праці, що впливає на економічні показники бізнесу; особи з невідповідними навичками можуть зазнавати **соціального відсторонення** та відчувати **невдоволеність** своїм становищем, що може призводити до соціальних конфліктів та психологічних травм; **затримка в інноваціях та сталому розвитку суспільства; знижується конкурентоспроможність країни** в глобальному економічному середовищі.

проект «Україна 2.0»

ВІЗІЯ 2035

UKRAINIAN INSTITUTE FOR THE FUTURE

Проект «Україна 2.0». Візія 2035

місія та цілі проекту

Місія

Підготовка Візії України 2035

для створення нової

успішної країни

з урахуванням

воєнних і глобальних загроз

Цілі проекту

Аналіз найвірогідніших трендів та сценаріїв розвитку світу в наступні 10-15 років, сценарний аналіз розвитку світової безпеки, політики, економіки, соціуму, технологій, визначення **нової ролі України** в регіоні та світі

1.

Формування реалістичної, але амбіційної **Візії розвитку** України до 2035 року, **визначення місця** України на міжнародній карті розподілу праці, шляху здобуття Україною суб'єктності

2.

Створення **нової економічної політики** та побудова нової архітектури державної влади задля реалізації узгодженої Візії 2035

3.

Створення довгострокової **Стратегії України 2035** на основі Візії та дорожньої карти для її реалізації

4.

ТЕХНОЛОГІЇ:

Внаслідок розвитку революційних технологій відбуваються глобальні зміни на ринку праці – змінюється сутність самої праці та трудові функції людини, з’являються нові професії і посади, що потребують сучасних навичок, нові джерела і канали пошуку кандидатів та роботи, суттєвих трансформацій зазнають процеси найму працівників на нові заявлені вакансії.

КОНЦЕПЦІЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ВИЗНАЄ, ЩО НЕ ВСЯ ПРАЦЯ РІВНА І ДЕРЖАВА ЧИ РОБОТОДАВЦІ МОЖУТЬ ПОЛІПШИТИ ЯКІСТЬ ЦЬОГО КАПІТАЛУ, ІНВЕСТИЮЧИ В ЛЮДЕЙ, ЇХ ОСВІТУ, ДОСВІД ТА ЗДІБНОСТІ. ЦІ ЯКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ МАЮТЬ ЕКОНОМІЧНУ ЦІННІСТЬ ЯК ДЛЯ РОБОТОДАВЦІВ, ТАК І ДЛЯ ЕКОНОМІКИ В ЦІЛОМУ.

Що змінюють військові дії в Україні?

Кількість біженців з України зі статусом тимчасового захисту в ЄС у жовтні зростає на 51,8 тис. – Євростат. URL: <http://surl.li/rikhk>

Статус тимчасового захисту в країнах ЄС на кінець **жовтня 2023 року** мали **4 млн 238,01 тис.** громадян країн, що не входять до ЄС, які залишили Україну внаслідок російського вторгнення 24 лютого 2022 року.

Йдеться також, що дорослі жінки становили майже половину (**46,4%**) одержувачів тимчасового захисту в ЄС, діти - трохи більш як третину (**33,4%**), тоді як дорослі чоловіки - трохи більш як п'яту частину (**20,2%**) від загальної кількості. У самій Україні, за даними ООН на 27 листопада, було **3,674 млн** внутрішньо переміщених осіб

Військові дії спричиняють **фізичні та психологічні травми** у населення, що ускладнює **процес навчання, розвитку сучасних кваліфікаційних навичок, призупиняються інвестиції та якісні умови розвитку людського капіталу**, що є важливою умовою для цілей держави зі сталого розвитку. У зв'язку з цим, відбувається **втрата людського потенціалу**, система підготовки фахівців в Україні все більше **характеризується яскраво вираженими структурними проблемами** і низькими показниками ефективності порівняно з міжнародними стандартами, **професійно-кваліфікаційним дисбалансом попиту і пропозиції**, відсутністю у випускників закладів вищої та професійної освіти затребуваних роботодавцями **навичок і компетенцій**.

ОСВІТА І НАВЧАННЯ (ЩО ЗМІНЮЄТЬСЯ? ПОРІВНЮЄМО...)

- ✓ **ОСВІТА:** Система традиційної освіти сьогодні не забезпечує набуття здобувачами вищої (та/або професійної) освіти під час навчання необхідних для сучасного бізнесу навичок. Зокрема за даними звітів спостерігається тенденція погіршення показників базової грамотності, лічби і навичок роботи з ІТ. Крім того, існуюча система підвищення кваліфікації на підприємствах є недостатньо розвинутою і фінансованою
- ✓ **НАВЧАННЯ:** Система навчання кадрів без досвіду роботи через наставництво на виробництві, стажування випускників та викладачів, що існувала раніше на підприємствах, сьогодні втратила свою актуальність внаслідок того, що освіта стала більш дорогою за вартістю і тривалою у часі. Більшість роботодавців вважає, що сьогоднішня традиційна освіта є неефективною, оскільки швидкість інформації є прискореною і набуті студентами за період навчання в закладах вищої освіти навички швидко втрачають свою цінність. Відповідно, навички, що формує традиційна освіта, сьогодні не забезпечують отримання швидких результатів

ВІЗІЯ 2035

UKRAINIAN INSTITUTE FOR THE FUTURE

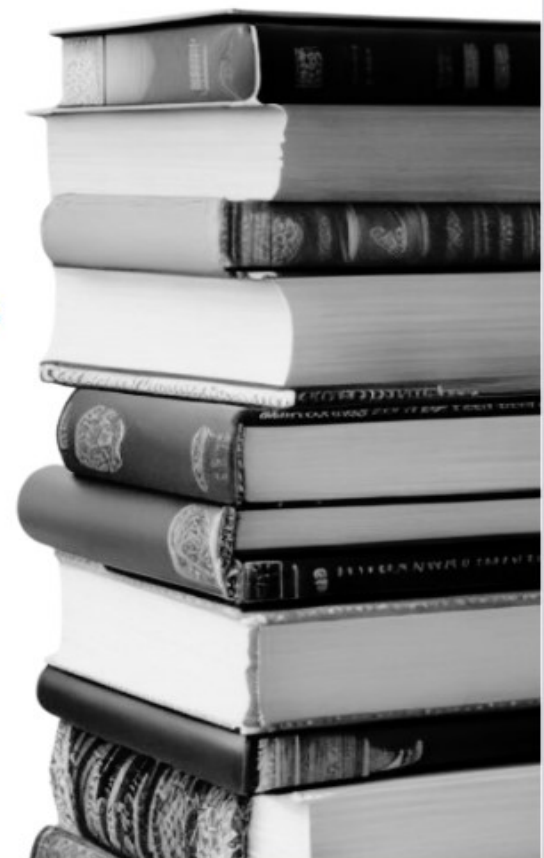
Освіта

01. В **2035** році освіта буде побудована **на принципі персоналізації та диференціації**, тобто з урахуванням індивідуальних потреб, інтересів, здібностей та цілей кожної людини

02. **Освіта буде не тільки формальна, але й неформальна та інформальна**, тобто існувати в різних середовищах та ситуаціях, як всередині, так і поза навчальними закладами

03. Освітній процес буде **не тільки стаціонарним, але й дистанційним, гібридним та мобільним**, він буде доступним в будь-якому місці та в будь-який час за допомогою цифрових технологій

04. **Освіта має стати не просто необхідною інформацією, без якої складно прожити**, – це буде набір принципів, компетенцій, навичок та установок, які будуть допомагати людині приносити суспільне благо таким чином, яким це вона краще вміє та хоче.

Спільні зусилля для подолання кваліфікаційного розриву

На рівні підприємств (роботодавців):

- ✓ реформувати свої політики найму працівників, удосконалювати контенти майбутнього кандидата, наповнювати його більш деталізованими описом посад з вимогами до навичок, активно розробляти **професійні стандарти**
- ✓ **Розвивати різні види партнерств, виробничі кластери**
- ✓ на постійній основі здійснювати моніторинг основних навичок, які є затребуваними бізнесом зараз і на перспективу; фактично наявних, якими володіють працівники підприємства на цей момент і з прогнозом на **2035**

На рівні закладів освіти:

- ✓ активно розвивати різні форми **колаборацій** з підприємствами, створюючи спільне навчальне та науково-дослідне середовище, спрямоване **на вирішення проблем з подолання розриву у навичках** через формування спільних навчальних програм, відновлення процесів стажування, виробничого навчання, наукових досліджень студентів та викладачів на базових підприємствах свого регіону
- ✓ **запроваджувати ефективну дуальну форму здобуття вищої та професійної освіти**
- ✓ застосування методики професійної підготовки майбутніх фахівців на основі **компетентнісного підходу**

Формування суспільства, яке **засноване на знаннях**, а також **нові вимоги ринку праці** зумовлюють розвиток **системи оцінювання і сертифікації кваліфікацій**

УВАГА!

Професійні кваліфікації присвоюються, визнаються і підтверджуються кваліфікаційними центрами, закладами освіти та іншими суб'єктами, уповноваженими на це законодавством.

<https://nqa.gov.ua/kvalifikacii/>

Дякую
за увагу!

UKRAINIAN INSTITUTE FOR THE FUTURE

наше майбутнє
залежить **тільки** від нас !